

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความคิดเห็นของหัวหน้าครัวเรือนต่อการจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติ ตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงในเขต
พื้นที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ส้าน จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นาย วิทยา ศรีวิไล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส	สุวรรณ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ	ลีสุวรรณ	กรรมการ
อาจารย์ ประสาน	ตั้งสิกบุตร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความคิดเห็นของหัวหน้าครัวเรือนต่อการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง 2) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมและปัจจัยจากการดำเนินงานตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงกับความคิดเห็นของหัวหน้าครัวเรือน และ 3) ปัญหา-อุปสรรค และข้อเสนอแนะของหัวหน้าครัวเรือนต่อการดำเนินงานตาม โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน เป็นหัวหน้าครัวเรือนบ้านลีซอ ห้วยส้าน หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ประกอบด้วยการกระจายความถี่การหาค่าร้อยละ และสถิติวิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ในเกือบทุกกิจกรรม มีเพียงกิจกรรมเดียวที่ไม่เห็นด้วยคือ การให้อ่านางแก่คณะกรรมการฝ่ายอนุรักษ์สามารถยึดพื้นที่ทำกินของผู้ที่ไม่ได้ใช้ทำประโยชน์ และมีพื้นที่มากกว่าข้อตกลงของชุมชน โดยมีความคิดเห็นว่าเป็นที่ดินเหล่านั้นยังเป็นสิทธิของผู้ที่ครอบครองอยู่เดิม เพื่อใช้เป็นไร่หมุนเวียนและมรดกตกทอดแก่ทายาท

ต่อไป และเมื่อจำแนกตามปัจจัยระยะเวลาที่อยู่อาศัย การศึกษา อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ในการฝึกอบรม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน ปรากฏว่ามีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าครัวเรือนและผู้นำอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากรที่ดินให้กับผู้ที่ไม่มียุทธศาสตร์ที่ดินทำกินให้มีที่ดินทำกินอย่างถาวร เพื่อเป็นการยุติการบุกรุกทำลายป่า พร้อมทั้งข้อเสนอให้มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการดำเนินชีวิตของชุมชนบนพื้นฐานระบบความคิด ความเชื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิทธิชุมชน และความมั่นคงในการยังชีพของชุมชน

Independent Study Title	Opinions of Household's Head on Resource Management of Highland Social Forestry Project in Mae San Watershed Management Unit Area, Chiang Rai Province		
Author	Mr. Wittaya Srivilai		
M.A.	Man and Environment Management		
Examining Committee	Prof. Dr. Manat	Suwan	Chairman
	Assoc.Prof.Dr. Chukiat	Leesuwan	Member
	Lecturer Prasan	Tangsikabut	Member

Abstract

The objectives of this study were to find out about 1) the opinions of householders toward natural management of highland social forestry project in Mae San watershed management unit area, Chiangrai province, 2) the relationship between personal characteristics, economies, social and operational factors of highland social forestry project and householders and 3) problems, obstacles and suggestions of householders toward the operation of highland social forestry project.

The research data was given by a sample group of 83 Lisu householders of HuaiSan Moo 1, Tambon Huaichompoo, Muang district, Chiangrai province. The researcher has accumulated the data using interviews. After that, it was analysed by a qualitative study method consisting of finding a percentage, statistical analysis using a t-test method, One-way Analysis of Variance, Scheffe's test for variance which exceeds 3 groups to examine the differences of the variance of the minor groups at the significant level of 0.05

The research found the sample group's opinions on natural management of highland social forestry project were differentiated according to duration of residence, education, occupation, group membership, village committee membership, information flow, training experiences, and frequent contact with coordinators. The opinions on natural management

showed no statistical significance at 0.05 level. They highly agreed in every activity except to give authority to the Conservation Committee members in confiscating land which has not been utilized and that which exceeds the amount determined by the community rules. The sample group felt that the land should be occupied by the people who have long owned it so it will be used for crops cultivation and given as a heritage to the next generation.

The suggestions of householders and senior leaders found from this study were; allocating natural land to people who have no land so they can work on it permanently to stop deforestation and invasion, managing and maintaining the natural resources by the community to be in agreement with villagers' way of living based on belief, wisdom, community rights and security in the community.